
Број/Број: 03/10-50-19-134-8/15
Сарајево/Sarajevo, 28.04.2015.

Истраžивање број: 195
Врста истраžивања: **PO**

INSTITUCIJE IZVRŠNE VLASTI ZA RODNU RAVNOPRAVNOST U SRBIJI, CRNOJ GORI, HRVATSKOJ I SLOVENIJI

Припремио:
Aleksandar Mičić

Дескриптор: родна равноправност

Истраžивање је намењено посланицима и делегатима, који могу поставити додатна питања, сугестије и коментаре на email адресу: istrazivacki.sektor@parlament.ba.

Јавност Босне и Херцеговине може коментирати радове, али Истраžивачки сектор нема могућност да одговара на коментаре и дискутира о истраžивању.

Информације наведене у садржају истраžивања важеће су у тренутку припреме истраžивања и оне се не ажурирају након објаве истраžивања.

Истраžивање не одражава званичан став Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (PSBiH).

INSTITUCIJE IZVRŠNE VLASTI ZA RODNU RAVNOPRAVNOST U SRBIJI, CRNOJ GORI, HRVATSKOJ I SLOVENIJI

Uvod

Predmet istraživanja u ovom radu su institucije izvršne vlasti nadležne za poslove rodne ravnopravnosti, primjenu zakona, praćenje i unapređenje stanja i predlaganje mjera u oblasti rodne ravnopravnosti u Srbiji, Crnoj Gori, Hrvatskoj i Sloveniji. Takođe, u radu je prikazan način osnivanja navedenih institucija, te sastav i broj zaposlenih. Sve pomenute države imaju Zakon o ravnopravnosti polova.

Za poslove u oblasti ravnopravnosti polova u Srbiji je nadležno Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, odnosno Odsjek koji djeluje u okviru ovog ministarstva. U sastavu Ministarstva za ljudska i manjinska prava Crne Gore poslove vezane za rodnu ravnopravnost obavlja Odjeljenje za poslove rodne ravnopravnosti. U Hrvatskoj su za poslove u oblasti ravnopravnosti polova zaduženi Kancelarija Vlade za ravnopravnost polova i koordinatori u tijelima državne uprave. Osim toga, Ministarstvo branitelja u Vladi Republike Hrvatske za poslove rodne ravnopravnosti osnovalo je Komisiju za promovisanje i uspostavljanje ravnopravnosti polova. U Sloveniji poslove u oblasti jednakih mogućnosti žena i muškaraca obavlja Sektor za jednake mogućnosti u sastavu Ministarstva rada, porodice, socijalnih pitanja i jednakih mogućnosti.

Osim toga, Vlada Srbije osnovala je radno tijelo koje djeluje u sastavu Vlade i koje radi na poslovima koordinisanja rada organa državne uprave u vezi s rodnom ravnopravnošću, dok su slični zadaci u Hrvatskoj povjereni navedenoj Kancelariji za ravnopravnost polova, a u Crnoj Gori nadležnom ministarstvu.

Sve navedene države imaju organe jedinica lokalne samouprave zadužene da se bave pitanjima rodne ravnopravnosti.

Sve pomenute zemlje imaju zaštitnike građana koji imaju nadležnost u zaštiti rodne ravnopravnosti ili pravobranitelja za ravnopravnost polova, odnosno zaštitnika načela jednakosti.

Zaštitnik građana, pravobranitelj za ravnopravnost polova i zaštitnik načela jednakosti su samostalni u svom poslu i ne spadaju u institucije izvršne vlasti. Zbog bliske saradnje i kontrole izvršne vlasti, kao i važnosti njihovih nadležnosti u oblasti rodne ravnopravnosti, uvrstili smo kancelarije zaštitnika građana Srbije, Crne Gore i Slovenije u ovaj rad, kao i pravobranitelja za ravnopravnost polova u Hrvatskoj i zaštitnika načela jednakosti u Sloveniji.

U Srbiji Zaštitnik građana ima zamjenicu zaštitnika građana za prava djeteta i rodnu ravnopravnost, dok u Crnoj Gori Zaštitnik građana nema posebno odjeljenje koje se bavi samo poslovima zaštite jednakopravnosti polova. U Hrvatskoj zaštitu u oblasti rodne ravnopravnosti obezbjeđuje Pravobranitelj za ravnopravnost polova. Pored navedenih institucija, Srbija ima i Povjerenika za zaštitu ravnopravnosti, koji je ustanovljen Zakonom o zabrani diskriminacije, a Slovenija Zaštitnika načela jednakosti, ustanovljenog Zakonom o jednakim mogućnostima za žene i muškarce.

Srbija

Institucionalni mehanizmi izvršne vlasti u Republici Srbiji koji se bave rodnom ravnopravnošću su:

- Koordinaciono tijelo Vlade za ravnopravnost polova;
- Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja (Odsjek za unapređenje rodne ravnopravnosti);
- pokrajinski mehanizmi izvršne vlasti za rodnu ravnopravnost i
- organi jedinica lokalne samouprave.

Koordinaciono tijelo Vlade za rodnu ravnopravnost

Koordinaciono tijelo za rodnu ravnopravnost osnovala je Vlada Republike Srbije, 30. oktobra 2014. godine, Odlukom o osnivanju Koordinacionog tijela za rodnu ravnopravnost.¹

U cilju unapređenja rodne ravnopravnosti Koordinaciono tijelo za rodnu ravnopravnost razmatra sva pitanja i koordinira rad organa državne uprave u vezi s rodnom ravnopravnošću.

Predsjednik Koordinacionog tijela usmjerava poslove iz djelokruga državnih organa u oblasti rodne ravnopravnosti i vrši koordinaciju nadležnih državnih organa za potrebe Koordinacionog tijela. Ostali članovi Vlade mogu prisustvovati sjednicama i učestvovati u radu Koordinacionog tijela, ako se raspravlja o temama iz njihove nadležnosti.² Koordinaciono tijelo podnosi izvještaj o svom radu Vladi svakih 90 dana.³

Stručnu i administrativno-tehničku podršku radu Koordinacionog tijela pruža Kabinet potpredsjednika Vlade zaduženog za građevinarstvo, saobraćaj i infrastrukturu⁴ i Kabinet ministra bez portfelja zaduženog za evropske integracije.⁵

Koordinaciono tijelo za rodnu ravnopravnost čine:

- *predsjednica*, Zorana Mihajlović, potpredsjednica Vlade i ministrica građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture;
- *zamjenica predsjednice*, Jadranka Joksimović, ministrica bez portfelja zadužena za evropske integracije;
- *sekretar*, Vladimir Grković, savjetnik generalnog sekretara Vlade⁶ i
- *dva člana*, Aleksandar Vulin, ministar za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, i Novak Nedić, generalni sekretar Vlade.⁷

Stručna grupa Koordinacionog tijela

Koordinaciono tijelo za rodnu ravnopravnost u svom sastavu ima Stručnu grupu Koordinacionog tijela koja se bavi poslovima u vezi s tekućim pitanjima koja se odnose na rodnu ravnopravnost.

¹ Odluka o osnivanju Koordinacionog tijela za rodnu ravnopravnost, BazaPropisa.net, internet stranica <http://bazapropisa.net/sr/30-zakonodavstvo/odluke/8838-odluke-o-osnivanju-koordinacionog-tela-za-rodnu-ravnopravnost.html> (datum pristupa 23.03.2015.)

² Član 3. stav 5) Odluke o osnivanju Koordinacionog tijela za rodnu ravnopravnost

³ Član 4. Odluke o osnivanju Koordinacionog tijela za rodnu ravnopravnost

⁴ Koordinaciono tijelo za rodnu ravnopravnost, Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, internet stranica <http://www.mgsi.gov.rs/lat/kordinaciono-telo-za-rodnu-ravnopravnost> (datum pristupa 23.03.2015.)

⁵ Član 6. Odluke o osnivanju Koordinacionog tijela za rodnu ravnopravnost

⁶ Član 1. Odluke o dopuni Odluke o osnivanju Koordinacionog tijela za rodnu ravnopravnost, Službeni glasnik, internet stranica <http://www.slglasnik.info/sr/147-31-12-2014/26939-odluke-o-dopuni-odluke-o-osnivanju-koordinacionog-tela-za-rodnu-ravnopravnost.html> (datum pristupa 19.03.2015.)

⁷ Član 3. Odluke o osnivanju Koordinacionog tijela za rodnu ravnopravnost

Stručna grupa se, po pravilu, sastaje jednom mjesečno, uključujući i posebne sjednice namijenjene razmjeni informacija u cilju sagledavanja stanja u oblasti rodne ravnopravnosti u Republici Srbiji, kao i na pronalaženju rješenja za unapređenje stanja u ovoj oblasti.

U slučaju da se pojavi potreba za uključivanjem drugih organa i organizacija u rad Stručne grupe, predsjedavajući može pozvati predstavnike tih organa i organizacija da učestvuju u radu sjednice Stručne grupe.

Stručnu grupu čine:

- *predsjedavajuća*, u ovom trenutku tu funkciju obavlja Marija Blečić, šefica Kabineta potpredsjednice Vlade Republike Srbije;
- *zamjenica predsjedavajuće*, trenutno se na toj funkciji nalazi Katarina Terzić, šefica Kabineta ministricе bez portfelja zadužene za evropske integracije, i
- *dva člana*, Aleksandra Miletić, samostalna savjetnica, rukovoditeljica Grupe za pripremu projekata finansiranih iz EU, Sektor za međunarodnu saradnju, evropske integracije i projekte u Ministarstvu za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, i Danijel Nikolić, šef Kabineta generalnog sekretara Vlade.⁸

Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja

U članu 16. Zakona o ministarstvima navedeno je da Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja obavlja poslove državne uprave koji se odnose i na *ravnopravnost polova*.⁹ Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja vrši nadzor nad primjenom Zakona o ravnopravnosti polova. Najmanje jednom godišnje podnosi izvještaj o stanju zaštite i unaprjeđenja ravnopravnosti polova Vladi Republike Srbije i nadležnom odboru Narodne Skupštine Srbije.¹⁰

U okviru ovog ministarstva djeluje Sektor za razvojne poslove i poslove planiranja, u čijem sastavu je i unutrašnja jedinica *Odsjek za unapređenje rodne ravnopravnosti*.

Odsjek za unapređenje rodne ravnopravnosti

Odsjek za unapređenje rodne ravnopravnosti ima pet zaposlenih i obavlja poslove koji se odnose na:

- praćenje i analizu stanja i predlaganje mjera u oblasti unapređenja rodne ravnopravnosti;
- izradu zakona i drugih propisa u oblasti unapređenja ravnopravnosti polova;
- pripremu i učešće u pripremi i sprovođenju strateških dokumenata iz nadležnosti Odsjeka za unapređenje rodne ravnopravnosti;
- davanje mišljenja o primjeni navedenih propisa;
- predlaganje mjera radi poboljšanja efekata sprovođenja navedenih propisa;
- davanje odgovora na poslanička pitanja iz nadležnosti Odsjeka za unapređenje rodne ravnopravnosti;
- izradu analiza, izvještaja i informacija o stanju i primjeni propisa u navedenoj oblasti sa prijedlogom mjera, praćenje razvoja pravnih tekovina EU u ovoj oblasti;

⁸ Član 5. Odluke o osnivanju Koordinacionog tijela za rodnu ravnopravnost

⁹ Član 16. Zakona o ministarstvima Republike Srbije, Narodna skupština Republike Srbije, internet stranica <http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/zakoni/2014/1044-14Lat.pdf> (datum pristupa 23.03.2015.)

¹⁰ Član 52. Zakona o ravnopravnosti polova, Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, internet stranica <http://www.minrzs.gov.rs/files/doc/rodna-ravnopravnost/dokumenta/Zakon%20o%20ravnopravnosti%20polova%202009.pdf> (datum pristupa 23.03.2015.)

- praćenje i pripremu izvještaja o primjeni međunarodnih konvencija;
- praćenje sprovođenja preporuka Komiteta UN o eliminaciji diskriminacije žena (CEDAW)¹¹;
- praćenje rada nevladinih organizacija koje se bave osnaživanjem žena;
- pružanje stručne pomoći u pripremanju i realizaciji programa i projekata nevladinih organizacija u ovoj oblasti;
- ostvarivanje saradnje sa ženama iz nezavisnih sindikata i drugih asocijacija i medija;
- poslove međunarodne saradnje;
- uspostavljanje saradnje i aktivnosti koje se tiču pristupa međunarodnim donatorskim fondovima;
- koordinaciju rada i pružanje stručne i administrativno-tehničke podrške Savjetu za ravnopravnost polova;
- pripremu programa edukacije za implementaciju principa rodne ravnopravnosti u institucije;
- organizaciju seminara, skupova i konferencija vezanih za ovu problematiku;
- promociju ravnopravnosti polova i politike jednakih mogućnosti;
- predstavke i žalbe građana i
- druge poslove iz djelokruga Odsjeka za unapređenje rodne ravnopravnosti.¹²

Pokrajinski mehanizmi izvršne vlasti za rodnu ravnopravnost

U Srbiji djeluju i pokrajinski mehanizmi za rodnu ravnopravnost:

- Pokrajinski sekretarijat za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova¹³ i
- pokrajinski Zavod za ravnopravnost polova.¹⁴

U Srbiji takođe djeluje Pokrajinski zaštitnik građana-ombudsman.¹⁵

Lokalna samouprava

U organima jedinica lokalne samouprave, u okviru postojeće organizacije i akta o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji, organizuje se stalno radno tijelo ili određuje zaposleni za rodnu ravnopravnost i obavljanje poslova ostvarivanja jednakih mogućnosti.¹⁶

Povjerenik za zaštitu ravnopravnosti

Zakonom o zabrani diskriminacije ustanovljen je Povjerenik za zaštitu ravnopravnosti kao samostalan državni organ, nezavisan u obavljanju povjerenih mu poslova.¹⁷

¹¹ CEDAW Konvencija o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena, Ujedinjene Nacije, internet stranica <http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/> (datum pristupa 23.03.2015.)

¹² Izvor: Informator o radu Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, internet stranica http://www.minrzs.gov.rs/files/Informator_o_radu/mart15/2/informator_MART_2015.pdf (datum pristupa 23.03.2015.)

¹³ Pokrajinski sekretarijat za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova, internet stranica http://www.spriv.vojvodina.gov.rs/index.php?option=com_content&view=frontpage&Itemid=37 (datum pristupa 24.03.2015.)

¹⁴ Zavod za ravnopravnost polova, internet stranica <http://www.ravnopravnost.org.rs/> (datum pristupa 25.03.2015.)

¹⁵ Pokrajinski zaštitnik građana, internet stranica <http://www.ombudsmanapv.org/riv/index.php?lang=sr-RS> (datum pristupa 24.03.2015.)

¹⁶ Član 39. stav 4) Zakona o ravnopravnosti polova

¹⁷ Član 1. Zakona o zabrani diskriminacije, Povjerenik za zaštitu ravnopravnosti, internet stranica <http://www.ravnopravnost.gov.rs/sr/zakoni/zakoni-i-propisi-republike-srbije> (datum pristupa 24.03.2015.)

Povjerenika na period od pet godina bira Narodna skupština većinom glasova svih narodnih poslanika, na prijedlog odbora nadležnog za ustavna pitanja. Kandidat za povjerenika mora da je diplomirani pravnik, da ima najmanje deset godina iskustva na pravnim poslovima u oblasti zaštite ljudskih prava i da posjeduje visoke moralne i stručne kvalitete. Isto lice može biti birano za povjerenika najviše dva puta.¹⁸

Povjerenik:

- prima i razmatra pritužbe zbog povreda odredaba Zakona o zabrani diskriminacije i daje mišljenja i preporuke u konkretnim slučajevima i izriče mjere opomene;
- podnosiocu pritužbe pruža informacije o njegovom pravu i mogućnosti pokretanja sudskog ili drugog postupka zaštite, odnosno preporučuje postupak mirenja;
- podnosi tužbe, u svoje ime a uz saglasnost i za račun diskriminisanog lica, ukoliko postupak pred sudom po istoj stvari nije već pokrenut ili pravnosnažno okončan;
- podnosi prekršajne prijave zbog povrede prava iz Zakona o zabrani diskriminacije;
- podnosi godišnji i poseban izvještaj Narodnoj skupštini o stanju u oblasti zaštite ravnopravnosti;
- upozorava javnost na najčešće, tipične i teške slučajeve diskriminacije;
- prati sprovođenje zakona i drugih propisa, inicira donošenje ili izmjenu propisa radi sprovođenja i unapređivanja zaštite od diskriminacije i daje mišljenje o odredbama nacarta zakona i drugih propisa koji se tiču zabrane diskriminacije;
- uspostavlja i održava saradnju s organima nadležnim za ostvarivanje ravnopravnosti i zaštitu ljudskih prava na teritoriji autonomne pokrajine i lokalne samouprave;
- preporučuje organima javne vlasti i drugim licima mjere za ostvarivanje ravnopravnosti.

Radi razmatranja pitanja i zauzimanja stavova u vezi sa izvršavanjem poslova i zadataka iz nadležnosti povjerenika, obrazovan je Kolegijum povjerenika. Kolegijum čine povjerenik, pomoćnici povjerenika i šef Kabineta povjerenika. Sastancima Kolegijuma, prema potrebi, mogu prisustvovati i drugi zaposleni u stručnoj službi, na poziv povjerenika.¹⁹

Stručna služba Povjerenika

Povjerenik ima stručnu službu koja mu pomaže u vršenju njegovih nadležnosti. Povjerenik ima tri pomoćnika. Pomoćnik povjerenika rukovodi zaokruženom oblašću rada, u skladu sa aktom o organizaciji i sistematizaciji poslova. Pomoćnike povjerenika raspoređuje povjerenik.²⁰

U Stručnoj službi Povjerenika za zaštitu ravnopravnosti obrazovane su sljedeće osnovne unutrašnje jedinice:

- Sektor za zaštitu ravnopravnosti;
- Sektor za unapređenje ravnopravnosti;
- Sektor za opšte poslove.²¹

Ukupan broj radnih mjesta u Stručnoj službi Povjerenika je pedeset sedam državnih službenika na položaju i na izvršilačkim radnim mjestima i tri namještenika.

Pravilnik o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mjesta sadrži radna mjesta na položajima, izvršilačka radna mjesta i radna mjesta na kojima rade namještenici, i to:

¹⁸ Članovi 28. i 29. Zakona o zabrani diskriminacije

¹⁹ Član 5. Poslovnika o radu, Povjerenik za zaštitu ravnopravnosti, internet stranica

<http://www.ravnopravnost.gov.rs/images/files/POSLOVNIK%20O%20RADU.pdf> (datum pristupa 24.03.2015.)

²⁰ Član 32. Zakona o zabrani diskriminacije

²¹ Član 2. Pravilnika o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u stručnoj službi Povjerenika za zaštitu ravnopravnosti, Povjerenik za zaštitu ravnopravnosti, internet stranica

<http://www.ravnopravnost.gov.rs/images/files/Pravilnik%2013%20O%202013.pdf> (datum pristupa 24.03.2015.)

- četiri državna službenika na položaju;
- trinaest državnih službenika u zvanju višeg savjetnika;
- deset državnih službenika u zvanju samostalnog savjetnika;
- šesnaest državnih službenika u zvanju savjetnika;
- sedam državnih službenika u zvanju mlađeg savjetnika;
- šest državnih službenika u zvanju referenta;
- jedan državni službenik u zvanju saradnika i
- jedan namještenik.²²

Zaštitnik građana (Ombudsman)

Zaštitnik građana je nezavisan državni organ, uspostavljen Zakonom o zaštitniku građana, koji štiti prava građana i kontroliše rad organa državne uprave, organa nadležnog za pravnu zaštitu imovinskih prava i interesa Republike Srbije, kao i drugih organa i organizacija, preduzeća i ustanova kojima su povjerena javna ovlašćenja.²³

Zaštitnik građana ima zamjenicu zaštitnika građana za prava djeteta i rodnu ravnopravnost. Zamjenica zaštitnika građana za prava djeteta i rodnu ravnopravnost je Gordana Stevanović, diplomirana pravica sa završenim master studijama na Fakultetu političkih nauka.²⁴ Zamjenike zaštitnika građana bira Narodna Skupština većinom glasova svih narodnih poslanika, na prijedlog zaštitnika građana.

Za zamjenika Zaštitnika građana može biti izabran državljanin Republike Srbije koji ispunjava sljedeće uslove:

- da ima visoku stručnu spremu;
- da ima najmanje pet godina iskustva u oblasti koja je od značaja za obavljanje poslova iz nadležnosti Zaštitnika građana;
- da posjeduje visoke moralne i stručne kvalitete;
- da ima zapaženo iskustvo u zaštiti prava građana.²⁵

Crna Gora

Institucionalni mehanizmi izvršne vlasti u Crnoj Gori koji se bave rodnom ravnopravnošću su:

- Ministarstvo za ljudska i manjinska prava (Odjeljenje za poslove rodne ravnopravnosti) i
- lokalna samouprava.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava

Zakonom o rodnoj ravnopravnosti je određen organ državne uprave nadležan za poslove u vezi s ostvarivanjem rodne ravnopravnosti, a to je Ministarstvo za ljudska i manjinska prava.

²² Član 34. Pravilnika o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u stručnoj službi Povjerenika za zaštitu ravnopravnosti

²³ Član 1. Zakona o zaštitniku građana, Zaštitnik građana, internet stranica http://www.ombudsman.rodnaravnopravnost.rs/attachments/013_ZAKON%20O%20ZA%C5%A0TITNIKU%20GRA%C3%90ANA.pdf (datum pristupa 24.03.2015.)

²⁴ Izvor: Zaštitnik građana, internet stranica http://www.ombudsman.rs/index.php/lang-sr_YU/o-nama/zamenici-zastitnika-gradjana (datum pristupa 24.03.2015.)

²⁵ Član 6. stavovi 4) i 6) Zakona o zaštitniku građana

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava može organima preporučiti uvođenje pozitivnih mjera u onim oblastima društvenog života, u kojima postoji očigledna nejednaka zastupljenost žena ili muškaraca, odnosno izrazita neravnopravnost lica jednog pola.²⁶ U sastavu Ministarstva za ljudska i manjinska prava djeluje Odjeljenje za poslove rodne ravnopravnosti.²⁷

Odjeljenje za poslove rodne ravnopravnosti

Odjeljenje za poslove rodne ravnopravnosti je unutrašnja organizaciona jedinica Ministarstva za ljudska i manjinska prava. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji ovog Ministarstva utvrđen je djelokrug rada Odjeljenja za poslove rodne ravnopravnosti.

U Odjeljenju za poslove rodne ravnopravnosti vrše se poslovi koji se odnose na:

- pripremanje, kreiranje i koordiniranje aktivnosti i istraživanja o različitim aspektima rodne ravnopravnosti;
- koordiniranje aktivnosti svih vladinih i nevladinih tijela i organizacija, lokalnih i međunarodnih organizacija koja se bave pitanjima rodne ravnopravnosti;
- pripremu i praćenje sprovođenja Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti; praćenje sprovođenja međunarodnih ugovora iz oblasti rodne ravnopravnosti i iniciranje usaglašavanja domaćih propisa sa međunarodnim ugovorima i drugim međunarodnim aktima koji se odnose na rodnu ravnopravnost;
- postupanje po predstavkama građana i građanki u kojima se ukazuje na posrednu ili neposrednu diskriminaciju po osnovu pola, obavljanje poslova iz oblasti rodne ravnopravnosti u vezi sa pridruživanjem u punopravno članstvo u Evropsku Uniju i poslove vezane za evropske integracije;
- izgrađivanje neophodnih administrativnih kapaciteta za ispunjavanje obaveza iz oblasti rodne ravnopravnosti koje proističu iz članstva u Savjetu Evrope i Ujedinjenim nacijama;
- uspostavljanje regionalne saradnje iz oblasti rodne ravnopravnosti i saradnja sa regionalnim inicijativama iz djelokruga rada Odjeljenja;
- pristupanje međunarodnim donatorskim fondovima i obezbjeđivanje dodatnih vanbudžetskih izvora finansiranja za pitanja iz oblasti rodne ravnopravnosti;
- učestvovanje u izradi prijedloga programa za dobijanje sredstava iz fonda predpristupne pomoći EU i njihovo sprovođenje;
- izradu izvještaja o sprovođenju međunarodnih multilateralnih ugovora u oblasti rodne ravnopravnosti;
- obavljanje drugih poslova iz oblasti rodne ravnopravnosti, kao i drugi odgovarajući poslovi iz djelokruga Odjeljenja.²⁸

Odjeljenje za poslove rodne ravnopravnosti sastoji se od:

- načelnika, koji treba da ima diplomu iz pravno-ekonomske ili društveno-humanističke oblasti, najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima rukovođenja, položen stručni ispit za rad u državnim organima;

---

²⁶ Član 17. stav 3) Zakona o rodnoj ravnopravnosti, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, internet stranica <http://www.mmp.gov.me/biblioteka/zakoni> (datum pristupa 26.03.2015.)

²⁷ Odjeljenje za poslove rodne ravnopravnosti, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, internet stranica <http://www.mmp.gov.me/organizacija/odjeljenje-za-poslove-rodne-ravnopravnosti> (datum pristupa 26.03.2015.)

²⁸ Član 6. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva za ljudska i manjinska prava, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, internet stranica <http://www.minmanj.gov.me/organizacija> (datum pristupa 26.03.2015.)

- samostalnog savjetnika, koji treba da ima završen ekonomski fakultet, najmanje tri godine radnog iskustva, položen stručni ispit za rad u državnim organima, poznavanje rada na računaru i da obavi probni rad u trajanju od jedne godine;
- samostalnog savjetnika, koji treba da posjeduje diplomu pravnog fakulteta, najmanje tri godine radnog iskustva, položen stručni ispit za rad u državnim organima, poznavanje rada na računaru i da obavi probni rad u trajanju od jedne godine;
- višeg savjetnika, koji treba da posjeduje diplomu iz pravno-ekonomske ili društveno-humanističke oblasti, najmanje dvije godine radnog iskustva, položen stručni ispit za rad u državnim organima, znanje engleskog jezika nivoa (B1), poznavanje rada na računaru, probni rad u trajanju od jedne godine.²⁹

Lokalna samouprava

U Crnoj Gori postoje mehanizmi i na lokalnom nivou, u saradnji sa 14 crnogorskih opština. U njima su određeni koordinatori/koordinatorke za pitanja rodne ravnopravnosti. Kancelariju za rodnu ravnopravnost na lokalnom nivou imaju Grad Cetinje³⁰, Opština Pljevlja i Opština Bijelo Polje³¹.

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda

Prema Ustavu, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je samostalan i nezavisan organ koji preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda. Zaštitnik ljudskih prava i sloboda vrši funkciju na osnovu Ustava, zakona i potvrđenih međunarodnih ugovora, pridržavajući se i načela pravde i pravičnosti.³² Zakonom o zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore utvđene su nadležnosti, ovlašćenja, način rada i postupanje Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore u zaštiti ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, zakonom, potvrđenim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima i opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava, kao i druga pitanja od značaja za rad Zaštitnika ljudskih prava i sloboda.³³

Nadležnosti Zaštitnika ljudskih prava i sloboda su uopšteno vezane za prava i slobode i nigdje se ne izdvaja posebno rodna ravnopravnost. Zaštitnik samostalno i nezavisno, na načelima pravde i pravičnosti, preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda, kad su povrijeđena aktom, radnjom ili nepostupanjem državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlašćenja, kao i mjere za sprječavanje mučenja i drugih oblika nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja i mjere za zaštitu od diskriminacije.³⁴

U postupku utvrđivanja prijedloga kandidata za Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, Predsjednik Crne Gore obavlja konsultacije sa naučnim i stručnim institucijama i nevladinim organizacijama čija je osnovna djelatnost zaštita ljudskih prava i sloboda. Zaštitnika ljudskih

²⁹ Član 10. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva za ljudska i manjinska prava

³⁰ Izvor: Kancelarija za rodnu ravnopravnost, Prijestonica Cetinje, internet stranica

<http://www.cetinje.me/index.php/me/gradska-uprava/gradski-sekretarijati-direkcije-i-sluzbe/sekretarijat-za-socijalnu-politiku-i-mlade> (datum pristupa 17.04.2015.)

³¹ Izvor: Opštinska kancelarija za rodnu ravnopravnost, opština Bijelo Polje, internet stranica

<http://www.bijelopolje.co.me/index.php/arhiva-vijesti-lijevio/1583-optinska-kancelarija-za-rodnu-ravnopravnost-zavrila-planirane-aktivnosti-> (datum pristupa 17.04.2015.)

³² Član 81. stavovi 1. i 2. Ustava Crne Gore, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda, internet stranica

<http://www.ombudsman.co.me/propisi.php> (datum pristupa 08.04.2015.)

³³ Član 1. Zakona o ljudskim pravima i slobodama Crne Gore, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, internet stranica

http://www.ombudsman.co.me/docs/izvjestaji/Zakon_o_zastitniku_ci_ljudskih_prava_i_sloboda_Crne_Gore.pdf (datum pristupa 17.04.2015.)

³⁴ Član 2. Zakona o ljudskim pravima i slobodama Crne Gore

prava i sloboda imenuje i razrješava Skupština Crne Gore.³⁵ Imenuje se na vrijeme od šest godina i može biti razriješen u slučajevima predviđenim zakonom.³⁶

Za Zaštitnika ljudskih prava i sloboda može se imenovati lice koje je crnogorski državljanin, ima najmanje VIII nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje petnaest godina radnog iskustva, od čega najmanje sedam godina iskustva u oblasti ljudskih prava i sloboda, da nije osuđivan za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje funkcije i protiv koga se ne vodi krivični postupak za krivično djelo za koje se gonjenje preuzima po službenoj dužnosti, kao i koje ima visoki lični i profesionalni autoritet.³⁷

Hrvatska

Institucije izvršne vlasti za poslove rodne ravnopravnosti u Hrvatskoj su:

- Kancelarija Vlade za ravnopravnost polova;
- koordinatori u tijelima državne uprave;
- Komisija za promovisanje i uspostavljanje ravnopravnosti polova Ministarstva branitelja i
- lokalni odbori za ravnopravnost polova.

Kancelarija Vlade za ravnopravnost polova

Kancelarija za ravnopravnost polova Vlade Republike Hrvatske osnovana je 03.02.2004. godine na osnovu Uredbe Vlade Republike Hrvatske.³⁸ Kancelarija za ravnopravnost polova djeluje kao stručna služba Vlade u obavljanju stručnih i administrativnih poslova u vezi sa ostvarivanjem ravnopravnosti polova u Republici Hrvatskoj.³⁹

Kancelarija za ravnopravnost polova obavlja sljedeće stručne poslove:

- koordiniše sve aktivnosti kojima je cilj uspostavljanje ravnopravnosti polova, izrađuje cjeloviti sistem zaštite i promovisanja ravnopravnosti polova u Republici Hrvatskoj i prati njegovu efikasnost, te promoviše znanje i svijest o ravnopravnosti polova;
- odobrava tijelima državne uprave i pravnim osobama u pretežnom vlasništvu države planove djelovanja za promovisanje i uspostavljanje ravnopravnosti polova;
- predlaže unaprjeđenje i usklađivanje zakonskih, podzakonskih i drugih propisa kojima se uređuju pitanja vezana uz područje ravnopravnosti polova, s odgovarajućim nacionalnim i međunarodnim dokumentima i drugim propisima, te učestvuje u njihovoj izradi;
- izrađuje nacionalnu politiku za promovisanje ravnopravnosti polova i nadzire njeno provođenje;
- provodi istraživanja, izrađuje analize i svake dvije godine Vladu Republike Hrvatske izvještava o provedbi nacionalne politike za promovisanje ravnopravnosti polova;
- prati usklađenost i primjenu zakona i drugih propisa koji se odnose na ravnopravnost polova, u odnosu na međunarodne dokumente;

³⁵ Član 82. tačka 14) Ustava Crne Gore, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda, internet stranica <http://www.ombudsman.co.me/propisi.php> (datum pristupa 08.04.2015.)

³⁶ Član 81. stav 3. Ustava Crne Gore

³⁷ Član 8. stav 1) Zakona o ljudskim pravima i slobodama Crne Gore

³⁸ Uredba o Kancelariji za ravnopravnost polova („Narodne novine“ 18/04), Narodne novine Republike Hrvatske, internet stranica http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2004_02_18_492.html (datum pristupa 08.04.2015.)

³⁹ Član 1. Uredbe o Kancelariji za ravnopravnost polova („Narodne novine“ 39/12), Narodne novine Republike Hrvatske, internet stranica http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2012_04_39_1002.html (datum pristupa 08.04.2015.)

- priprema nacionalne izvještaje o ispunjavanju međunarodnih obaveza u području ravnopravnosti polova;
- surađuje s nevladinim organizacijama koje su aktivne u području ravnopravnosti polova;
- promoviše znanje i svijest o ravnopravnosti polova;
- prima predstavke stranaka o povredama odredbi Zakona o ravnopravnosti polova i drugih propisa i prosljeđuje ih pravobraniocu za ravnopravnost polova i drugim nadležnim državnim tijelima;
- koordinira rad županijskih komisija za ravnopravnost polova;
- izvještava Vladu Republike Hrvatske svake godine, najkasnije krajem aprila za prethodnu godinu o svojim aktivnostima.

Kancelarija za ravnopravnost polova obavlja i druge poslove iz područja ravnopravnosti polova koje joj povjeri Vlada Republike Hrvatske.⁴⁰

Prema planiranoj sistematizaciji, predviđeno je devet zaposlenih u Kancelariji za ravnopravnost polova:

- direktor;
- zamjenik direktora;
- tri savjetnika;
- tri stručna saradnika i
- administrativni radnik.

Prema podacima sa internet stranice Kancelarije za ravnopravnost polova i Izvještaja o radu Kancelarije za ravnopravnost polova u 2013. godini,⁴¹ trenutno je u Kancelariji za ravnopravnost polova zaposleno šest osoba:

- direktorica, mr. sc. Helena Štimac Radin;
- zamjenica direktorice, mr. sc. Ina Volmut;
- tri stručne savjetnice i
- administrativna radnica.

Direktor Kancelarije za ravnopravnost polova je rukovodeći državni službenik, koga imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na prijedlog predsjednika Vlade, na osnovu provedenog javnog konkursa. Direktor je za svoj rad i rad Kancelarije za ravnopravnost polova odgovoran Vladi Republike Hrvatske.⁴²

Koordinatori u tijelima državne uprave

Sva ministarstva u Vladi Republike Hrvatske imaju kordinatora za ravnopravnost polova, a Ministarstvo branitelja, osim koordinatora, ima i Komisiju za promovisanje i uspostavljanje ravnopravnosti polova.⁴³

Koordinator u tijelu državne uprave u skladu sa nadležnosti i djelokrugom rada tijela državne uprave koordinira provođenje Zakona o ravnopravnosti polova i Nacionalne politike za

⁴⁰ Član 18. stav 2) Zakona o ravnopravnosti polova („Narodne novine“ 82/08), Narodne novine Republike Hrvatske, internet stranica http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_07_82_2663.html (datum pristupa 08.04.2015.)

⁴¹ Izvještaj o radu Kancelarije za ravnopravnost polova Vlade Republike Hrvatske u 2013. godini, Kancelarija za ravnopravnost polova Vlade Republike Hrvatske, internet stranica <http://www.ured-ravnopravnost.hr/site/images/pdf/izvjee%20o%20radu%20urs%20u%202013.pdf> (datum pristupa 08.04.2015.)

⁴² Član 3. stavovi 1) i 2) Uredbe o Kancelariji za ravnopravnost polova

⁴³ Izvor: Kancelarija za ravnopravnost polova Vlade Republike Hrvatske, internet stranica <http://www.ured-ravnopravnost.hr/site/hr/institucionalni-mehanizmi/koordinatori-drz-tijela.html> (datum pristupa 08.04.2015.)

promovisanje ravnopravnosti polova i saraduje sa Kancelarijom za ravnopravnost polova. Koordinator u tijelu državne uprave priprema izvještaje o provođenju Nacionalne politike za promovisanje ravnopravnosti polova koje tijela državne uprave dostavljaju Kancelariji za ravnopravnost polova svake dvije godine.⁴⁴

Komisija Ministarstva branitelja za promovisanje i uspostavljanje ravnopravnosti polova

Na osnovu člana 39. Zakona o sistemu državne uprave („Narodne novine“, 150/11) i člana 43. Uredbe o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva branitelja („Narodne novine“ 28/12) ministar branitelja je donio Odluku o osnivanju Komisije za promovisanje i uspostavljanje ravnopravnosti polova.

Komisija za promovisanje i uspostavljanje ravnopravnosti polova osnovana je u svrhu preduzimanja preventivnih mjera, učinkovitog djelovanja i otklanjanja posljedica uzrokovanih nezakonitim provođenjem politike neujednačene zastupljenosti polova.

Komisija:

- prikuplja od svih relevantnih uprava Ministarstva branitelja podatke ključne za izradu poglavlja I. plana djelovanja;
- podstiče i predlaže posebne mjere za donošenje planova djelovanja za promovisanje i uspostavljanje ravnopravnosti polova;
- predlaže rukovodiocu tijela izmjene ili dopune postojećih propisa i provedbenih akata u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti polova i provedbu mjera iz Nacionalne politike te učestvuje u izradi novih prijedloga;
- predlaže osobe nadležne za provođenje i osobe nadležne za nadziranje provođenja Plana djelovanja;
- podstiče i provodi trajne i sistemske kampanje radi uklanjanja svih oblika diskriminacije na osnovu pola i podizanja svijesti javnosti o potrebi stvaranja jednakih mogućnosti za žene i muškarce;
- predlaže mjere za razvoj ženskog preduzetništva;
- predlaže mjere kojima se omogućava usklađivanje porodičnih i profesionalnih obaveza, uključujući podizanje svijesti o jednakoj podjeli kućnih i porodičnih poslova između žena i muškaraca;
- podstiče i predlaže uravnoteženu zastupljenost žena i muškaraca u Ministarstvu branitelja;
- prati i predlaže mjere za uklanjanje svih oblika nasilja;
- te predlaže i druge mjere od značaja za uspostavljanje ravnopravnosti polova.⁴⁵

Komisijom za promovisanje i uspostavljanje ravnopravnosti polova Ministarstva branitelja rukovodi Tana Arnautović, viša savjetnica-specijalista u Kabinetu ministra i koordinator za ravnopravnost polova.

Pored rukovoditeljke Tanje Arnautović u Komisiju su imenovani još:

- Željko Motik, načelnik Sektora za opšte pravne poslove, ljudske potencijale, te organizacijske i evropske poslove;
- Katica Perković, voditeljica Službe za savjetodavnu pomoć;
- Višnja Bilić, koordinator procesa traženja nestalih osoba;
- Julijana Marković, viša stručna savjetnica.⁴⁶

⁴⁴ Član 27. stavovi 2) i 3) Zakona o ravnopravnosti polova

⁴⁵ Član 2. Odluke o osnivanju Kancelarije za promovisanje i uspostavljanje ravnopravnosti polova, Ministarstvo branitelja, internet stranica

<https://branitelji.gov.hr/userdocsimages/arhiva/pdf/Odluka%20o%20osnivanju%20Povjerenstva%20za%20promicanje%20i%20uspostavljanje%20ravnopravnosti%20spolova.pdf> (datum pristupa 15.04.2015.)

Lokalni odbori za ravnopravnost polova

U Republici Hrvatskoj postoji dvadeset i jedan županijski odbor za ravnopravnost polova,⁴⁷ šezdeset i jedan gradski odbor za ravnopravnost polova⁴⁸ i trideset i dva opštinska odbora za ravnopravnost polova.⁴⁹

Pravobranitelj za ravnopravnost polova

Poslove neovisnog tijela nadležnog za suzbijanje diskriminacije u području ravnopravnosti polova obavlja pravobranitelj za ravnopravnost polova.

Pravobranitelj za ravnopravnost polova djeluje nezavisno i samostalno, prati provođenje Zakona o ravnopravnosti polova i drugih propisa koji se tiču ravnopravnosti polova. Najmanje jednom godišnje izvještava Hrvatski sabor. Pravobranitelj za ravnopravnost polova razmatra slučajeve kršenja načela ravnopravnosti polova, slučajeve diskriminacije prema pojedinim osobama ili grupama osoba koju su počinila tijela državne uprave, jedinice tijela lokalne i područne samouprave i druga tijela s javnim ovlaštenjima, zaposleni u tim tijelima i druge pravne i fizičke osobe. U obavljanju poslova iz svoga djelokruga pravobranitelj je ovlašten upozoravati, predlagati i davati preporuke. Gore navedena tijela dužna su pisanim putem obavijestiti pravobranitelja o mjerama i radnjama poduzetim u skladu s upozorenjima, prijedlozima i preporukama najkasnije u roku od trideset dana od dana prijema istih. U slučaju neudovoljavanja zahtjevu, ili u slučaju nedostavljanja traženih obavještenja u propisanom roku, pravobranitelj može tražiti provođenje nadzora od tijela koje obavlja nadzor nad njihovim radom. Ako u obavljanju poslova pravobranitelj sazna za povredu odredbi Zakona o ravnopravnosti polova s obilježjima krivičnog djela, podnijet će prijavu nadležnom državnom tužilaštvu. Ako ocijeni da je povrijeđeno načelo ravnopravnosti polova, pravobranitelj ima pravo podnijeti prijedlog za pokretanje postupka ocjene ustavnosti zakona, odnosno ustavnosti i zakonitosti drugih propisa.⁵⁰

Pravobranitelj za ravnopravnost polova u okviru svoga rada:

- prima prijave svih fizičkih i pravnih osoba vezane uz diskriminaciju u području ravnopravnosti polova;
- pruža pomoć fizičkim i pravnim osobama koje su podnijele pritužbu zbog polne diskriminacije pri pokretanju sudskog postupka;
- preduzima radnje ispitivanja pojedinačnih prijava do pokretanja sudskog spora;
- uz pristanak stranaka provodi postupak mirenja uz mogućnost sklapanja izvansudske nagodbe,
- prikuplja i analizira statističke podatke o slučajevima polne diskriminacije.⁵¹

Na čelu ovog nezavisnog tijela za suzbijanje diskriminacije u području ravnopravnosti polova nalazi se Višnja Ljubičić, diplomirani pravnik, koju je na mjesto pravobraniteljice za ravnopravnost polova imenovao Hrvatski sabor.⁵²

---

⁴⁶ Članovi 3. i 4. Odluke o osnivanju Kancelarije za promovisanje i uspostavljanje ravnopravnosti polova, Ministarstvo branitelja

⁴⁷ Izvor: Kancelarija za ravnopravnost polova Vlade Republike Hrvatske, internet stranica <http://www.ured-ravnopravnost.hr/site/hr/lokalna-povjerenstva/zupanijska-povjerenstva.html> (datum pristupa 15.04.2015.)

⁴⁸ Izvor: Kancelarija za ravnopravnost polova Vlade Republike Hrvatske, internet stranica <http://www.ured-ravnopravnost.hr/site/hr/lokalna-povjerenstva/gradska-opcinska-povjerenstva.html> (datum pristupa 15.04.2015.)

⁴⁹ Izvor: Kancelarija za ravnopravnost polova Vlade Republike Hrvatske, internet stranica <http://www.ured-ravnopravnost.hr/site/hr/lokalna-povjerenstva/opcinska-povjerenstva.html?start=30> (datum pristupa 15.04.2015.)

⁵⁰ Članovi 22., 23. i 24. Zakona o ravnopravnosti polova

⁵¹ Član 19. stav 2) Zakona o ravnopravnosti polova

Pravobranitelja za ravnopravnost polova imenuje i razrješava Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske. Pravobranitelj ima zamjenika, kojeg imenuje i razrješava Hrvatski sabor na prijedlog pravobranitelja. Pravobranitelj i njegov zamjenik su zvaničnici Republike Hrvatske, imenuju se na vrijeme od 8 godina i mogu biti ponovno imenovani. Pravobranitelj i njegov zamjenik moraju biti različitog pola, a jedan od njih mora imati završen diplomski univerzitetski studij pravne struke.⁵³

Kancelarija pravobranitelja ima Službu za stručne poslove i Službu za opšte poslove.

U Službi za stručne poslove zaposleno je sedam službenika na pozicijama:

- rukovodilac Službe za stručne poslove;
- četiri savjetnika za pravna pitanja;
- savjetnik za područje praćenja medija i
- savjetnik za područje obrazovanja.

Služba za opšte poslove ima dva uposlenika: rukovodioca Službe i administrativnog referenta.⁵⁴

Slovenija

Institucije izvršne vlasti za ravnopravnost polova u Sloveniji su:

- Ministarstvo rada, porodice, socijalnih pitanja i jednakih mogućnosti (Sektor za jednake mogućnosti):
- koordinatori za jednake mogućnosti žena i muškaraca u ministarstvima i
- lokalna samouprava.

Ministarstvo rada, porodice, socijalnih pitanja i jednakih mogućnosti

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj upravi Ministarstvo rada, porodice, socijalnih pitanja i jednakih mogućnosti određeno je kao nadležno ministarstvo za oblast jednakih mogućnosti za žene i muškarce.⁵⁵

U sastavu Ministarstva rada, porodice, socijalnih pitanja i jednakih mogućnosti djeluje Sektor za jednake mogućnosti,⁵⁶ koji izvršava sljedeće zadatke:

- koordinira oblikovanje politika i pripremu propisa u oblasti sprječavanja i uklanjanja diskriminacije, prije svega prilikom prenošenja propisa Evropske unije o provođenju načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na rasu ili etničko porijeklo i o općim okvirima jednakog postupanja u zapošljavanju i radu;

---

⁵² Izvor: Pravobranitelj za ravnopravnost polova, internet stranica <http://www.prs.hr/index.php/prs/pravobraniteljica> (datum pristupa 08.04.2015.)

⁵³ Član 20. Zakona o ravnopravnosti polova

⁵⁴ Izvor: Pravobranitelj za ravnopravnost polova, internet stranica <http://www.prs.hr/index.php/prs/ured/djelatnic-i-e> (datum pristupa 08.04.2015.)

⁵⁵ Izvori: Ministarstvo rada, porodice, socijalnih pitanja i jednakih mogućnosti, internet stranica http://www.mddsz.gov.si/en/about_the_ministry/responsibilities/, i Evropski Parlament, studija „Politika ravnopravnosti polova u Sloveniji“, internet stranica http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/510010/IPOL_STU%282015%29510010_EN.pdf (datum pristupa 22.04.2015.)

⁵⁶ Ministarstvo rada, porodice, socijalnih pitanja i jednakih mogućnosti, internet stranica http://www.mddsz.gov.si/en/areas_of_work/equal_opportunities_department/

- prati položaj žena i provođenje njihovih prava zajamčenih ustavom, zakonima i međunarodnim konvencijama;
- iz perspektive načela jednakih mogućnosti žena i muškaraca razmatra propise, akte i mjere koje donose Vlada Republike Slovenije i resorna ministarstva te daje mišljenja i prijedloge o materijalima prije njihovog usvajanja;
- saraduje u pripremi propisa, drugih akata i mjera koje pripremaju ministarstva, a koje se odnose na ostvarivanje jednakih mogućnosti žena i muškaraca;
- podnosi Vladi Republike Slovenije i ministarstvima inicijative i prijedloge mjera iz oblasti jednakih mogućnosti žena i muškaraca te iz oblasti sprječavanja i uklanjanja diskriminacije;
- priprema analize, izvještaje i druge materijale iz oblasti jednakih mogućnosti žena i muškaraca;
- promovira ostvarivanje jednakih mogućnosti žena i muškaraca informiranjem i podizanjem svijesti;
- razmatra inicijative nevladinih organizacija koje djeluju u oblasti jednakih mogućnosti žena i muškaraca;
- na osnovu važećih propisa i postupaka predstavlja Vladu Republike Slovenije u međunarodnim i regionalnim organizacijama u oblasti obezbjeđivanja jednakih mogućnosti žena i muškaraca;
- izvršava zadatke utvrđene Zakonom o provođenju načela jednakog postupanja i Zakonom o jednakim mogućnostima žena i muškaraca;
- pruža administrativno-tehničku podršku Vijeću za provođenje načela jednakog postupanja i usklađuje aktivnosti pojedinačnih ministarstava i vladinih službi koje se odnose na provođenje zakonodavstva o sprječavanju diskriminacije;
- obezbjeđuje funkcioniranje zaštitnika ili zaštitnice načela jednakosti i zaštitnika ili zaštitnice jednakih mogućnosti žena i muškaraca.⁵⁷

Sektor za jednake mogućnosti je nov sektor i još nema dostupnih podataka o sastavu i organizacijskoj strukturi sektora.

Koordinatori za jednake mogućnosti žena i muškaraca u ministarstvima

U skladu sa Zakonom o jednakim mogućnostima za žene i muškarce, svako ministarstvo imenuje koordinatora za jednake mogućnosti žena i muškaraca. Njegov posao je da koordinira aktivnosti ministarstva u cilju unapređenja rodne ravnopravnosti i saraduje sa nacionalnim tijelom nadležnim za politike rodne ravnopravnosti.⁵⁸

Lokalna samouprava

Lokalne vlasti, u okviru svojih nadležnosti, promovišu i uspostavljaju jednake mogućnosti za žene i muškarce i vode računa o rodnoj zastupljenosti u pogledu usvajanja mjera i aktivnosti koje su potrebne za stvaranje jednakih mogućnosti za žene i muškarce. Lokalne zajednice imenuju koordinate za jednake mogućnosti žena i muškaraca, koji učestvuju u pripremi i sprovođenju Nacionalnog programa za jednake mogućnosti muškaraca i žena, u onom dijelu koji se odnosi na lokalne zajednice.⁵⁹ Prema podacima iz studije „Politika ravnopravnosti polova u Sloveniji“, koja je pripremljena za Komisiju za prava žena i rodnu ravnopravnost

⁵⁷ Ministarstvo rada, porodice, socijalnih pitanja i jednakih mogućnosti, Sektor za jednake mogućnosti, internet stranica http://www.mdds.gov.si/si/delovna_podrocja/enake_moznosti/ (datum pristupa 22.04.2015.)

⁵⁸ Izvor: studija „Politika ravnopravnosti polova u Sloveniji“, koja je pripremljena za Komisiju za prava žena i rodnu ravnopravnost Evropskog parlamenta, objavljena 05.03.2015.

⁵⁹ Član 30. stavovi 1. i 2. Zakona o jednakim mogućnostima za žene i muškarce

Evropskog parlamenta, u Sloveniji je, od dvjesto i jedanaest opština,⁶⁰ u četrdeset i dvije opštine imenovan koordinator za jednake mogućnosti žena i muškaraca.⁶¹

Zaštitnik načela jednakosti

Zaštitnik načela jednakosti je specijalizovano tijelo za sprečavanje i otklanjanje diskriminacije u Sloveniji. Zaštitnik načela jednakosti je formiran na osnovu Zakona o jednakim mogućnostima za žene i muškarce⁶² i bavi se sljedećim poslovima :

- razmatra inicijative i pritužbe u slučajevima kada se sumnja na postojanje diskriminacije;
- izdaje pravno neobavezujuća mišljenja o tome da li postoji diskriminacija u određenoj situaciji (nejednako tretirani zbog okolnosti lične prirode);
- u svom mišljenju preporučuje počiniocu prestupa kako da otkloni sam prestup, razloge i posljedice prestupa. Na taj način zaštitnik pokušava da otkloni prestup svojim neformalnim posredovanjem i da stvori uslove za bolju praksu u budućnosti. Ako problem nije moguće riješiti na ovaj način, može da predloži nadležnoj inspekciji gonjenje učinioca prestupa;
- postupak koji vodi zaštitnik je besplatan i poverljiv;
- pruža pravnu zaštitu od diskriminacije u drugim postupcima (npr. savjetuje koja su pravna rješenja na raspolaganju i kako ih upotrijebiti pred drugim državnim organima);
- daje mišljenje o tome da li postupak predstavlja ili bi mogao da predstavlja diskriminaciju, kao i savjet o tome kako treba da se postupi da bi se izbjegla diskriminacija i da bi se efikasnije obezbijedilo poštovanje prava jednakosti;
- daje opšte informacije o problemu diskriminacije i stanju u tom području u Sloveniji.⁶³

Zaštitnik načela jednakosti je državni službenik u skladu sa Zakonom o državnoj službi i sa uslovima za obavljanje posla, definisanim dokumentom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.⁶⁴ Zaštitnik načela jednakosti je bio u sastavu Sektora za jednake mogućnosti, u Ministarstvu rada, porodice, socijalnih pitanja i jednakih mogućnosti, ali trenutno na njegovoj veb-stranici nismo pronašli podatke o tome da li je došlo do promjene u tom statusu.

Boštjan Veronik Šetinc je imenovan za zaštitnika načela jednakosti. On je diplomirani pravnik sa dugogodišnjim radnim iskustvom u oblasti ljudskih prava. Radio je za kancelariju slovenačkog ombudsmana za ljudska prava kao šef odjeljenja za zabranu diskriminacije, također je radio i za Evropski sud za ljudska prava.⁶⁵

Zaštitnik građana (Ombudsman)

Ovlašćenja i nadležnosti zaštitnika građana su utvrđena Zakonom o zaštitniku građana. Zaštitnik građana se u svom radu rukovodi odredbama Ustava i međunarodnih dokumenata o

---

⁶⁰ Napomena: U međuvremenu je uspostavljena još jedna opština, te ih sada ima 212.

⁶¹ Studija „Politika ravnopravnosti polova u Sloveniji“ objavljena je 05.03.2015.

⁶² Zakon o jednakim mogućnostima za žene i muškarce, Zaštitnik načela jednakosti, internet stranica <http://www.zagovornik.gov.si/en/legislation/index.html> (datum pristupa 23.04.2015.)

⁶³ O Zaštitniku, Zaštitnik načela jednakosti, internet stranica <http://www.zagovornik.gov.si/en/about-us/index.html> (datum pristupa 23.04.2015.)

⁶⁴ Član 20. stav 2) Zakona o jednakim mogućnostima za žene i muškarce

⁶⁵ Izvor: Ministarstvo rada, porodice, socijalnih pitanja i jednakih mogućnosti, internet stranica http://www.mdds.gov.si/en/areas_of_work/equal_opportunities_department/advocate_of_the_principle_of_equality/ (datum pristupa 21.04.2015.)

ljudskim pravima i osnovnim slobodama. Zaštitnik građana je samostalan i nezavisan u obavljanju svoje funkcije.⁶⁶

Zaštitnik građana štiti ljudska prava i osnovne slobode kontrolišući rad organa državne uprave, organa lokalne samouprave, kao i organa kojima je povjerena javna vlast. Daje svoje mišljenje svim organima sa aspekta zaštite ljudskih prava i osnovnih sloboda, u vezi sa slučajevima na kojim rade, bez obzira na vrstu ili fazu postupka koji se vodi od strane nadležnog organa.⁶⁷

Zaštitnika građana, koji mora biti državljanin Republike Slovenije, bira Parlament Slovenije na prijedlog predsjednika Republike.⁶⁸ Bira se na period od šest godina, a nakon isteka tog perioda može biti ponovo izabran na još šest godina. Zaštitnik građana ima od dva do četiri zamjenika, koje bira Parlament Slovenije, na prijedlog zaštitnika građana, na period od šest godina.⁶⁹

---

⁶⁶ Članovi 1., 3. i 4. Zakona o zaštitniku građana, Zaštitnik građana, internet stranica <http://www.varuh-rs.si/legal-framework/constitution-laws/human-rights-ombudsman-act/?L=6#c613> (datum pristupa 22.04.2015.)

⁶⁷ Članovi 23. i 25. Zakona o zaštitniku građana

⁶⁸ Član 2. Zakona o zaštitniku građana

⁶⁹ Članovi 12. i 15. Zakona o zaštitniku građana